

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของทีมงาน กับประสิทธิผลของทีมการพยาบาล
ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

นางสาววารี พูลทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 914-17-0460-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 20175875

RELATIONSHIPS BETWEEN WORK GROUP CHARACTERISTICS
AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS AS PERCEIVED
BY STAFF NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS,
BANGKOK METROPOLIS

Miss Waree Poonshup

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 914-17-0460-7

วารีย์ พูลทรัพย์ : ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของทีมงาน กับประสิทธิผลของทีมการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร.

(RELATIONSHIPS BETWEEN WORK GROUP CHARACTERISTICS AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY STAFF NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, 169 หน้า. ISBN 914-17-0460-7

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงความสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ยประสิทธิผลของทีมการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะของทีมงาน กับประสิทธิผลของทีมการพยาบาล ตลอดจนศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของทีมการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ ทีมการพยาบาล ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 184 ทีม มีจำนวนรวม 920 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามลักษณะของทีมงาน และแบบสอบถามประสิทธิผลของทีมการพยาบาล ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงแล้วเท่ากับ .94 และ .91 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยประสิทธิผลของทีมการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.75$)

2. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของทีมงาน กับประสิทธิผลของทีมการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .862$) โดยมีความสัมพันธ์รายด้านดังนี้ คือ กระบวนการทำงานเป็นทีม, การออกแบบงาน, การพึ่งพาช่วยเหลือกัน, องค์ประกอบของทีม และบริบทเชิงบริหาร ($r = .800, .731, .689, .665$, และ $.657$ ตามลำดับ)

3. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ ประสิทธิผลของทีมการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ กระบวนการทำงานเป็นทีม การออกแบบงาน บริบทเชิงบริหาร การพึ่งพาช่วยเหลือกันของสมาชิก และองค์ประกอบของทีม ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของทีมการพยาบาลได้ร้อยละ 74.3 ($R^2 = .743, p < .05$) โดยมีสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของทีมการพยาบาล ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\begin{aligned} Z_{\text{ประสิทธิผลของทีมการพยาบาล}} &= .388 Z_{\text{กระบวนการทำงานเป็นทีม}} + .197 Z_{\text{การออกแบบงาน}} \\ &+ .187 Z_{\text{บริบทเชิงบริหาร}} + .142 Z_{\text{การพึ่งพาช่วยเหลือกันของสมาชิก}} \\ &+ .113 Z_{\text{องค์ประกอบของทีม}} \end{aligned}$$

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิติ.....
 ปีการศึกษา2544.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

วารีย์ พูลทรัพย์
 อ.ที่ปรึกษา

4277829036 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : TEAM EFFECTIVENESS / TEAM CHARACTERISTICS

WAREE POONSHUP : RELATIONSHIPS BETWEEN WORK GROUP CHARACTERISTICS AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY STAFF NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.BOONJAI SRISATIDNARAKUL, R.N. Ed D.169 pp. ISBN 914-17-0460-7

The purposes of this research were to study nursing team effectiveness, to study the correlation between work group characteristics and nursing team effectiveness, and to select for the variables which could be able to predict nursing team effectiveness. The sample consisted of 184 nursing teams, (920 staff nurses) selected by multi-stage random sampling . Research instruments were work group characteristics questionnaire and nursing team effectiveness questionnaire, developed by the researcher and tested for content validity and reliability. The reliability of both questionnaires were .94 and .91, respectively. Statistical methods used for data analysis including descriptive statistics, Pearson's product moment correlation, and multiple regression analysis

Major findings were as follows :

1. Mean score of nursing team effectiveness of governmental hospitals, Bangkok metropolis was at high level, ($\bar{x} = 3.75$).
2. Overall work group characteristics score was significantly and highly correlated with the overall nursing team effectiveness, at the .01 level ($r = .862$).
3. Independent variables selected for inclusion in the multiple regression equation were process, job design, context, interdependence, and composition. These predictors accounted for 74.3 percents of the variance ($R^2 = .743, p < .05$).

The prediction equation in standard scores from can be stated as follow :

$$\hat{Z}_{\text{effectiveness}} = .388 Z_{\text{process}} + .197 Z_{\text{job design}} + .187 Z_{\text{context}} + .142 Z_{\text{interdependence}} + .113 Z_{\text{composition}}$$

Field of study...Nursing AdministrationStudent's signature Waree Poonshup
 Academic year2001.....Advisor's signature Boonjai Srisatidnarakul

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และแนวทางที่เป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนของการศึกษาวิจัย รวมทั้ง สนับสนุนให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างถึงความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลชิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง และ ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และขอ กราบขอบพระคุณผู้บริหารตลอดจนหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ทุกแห่งที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งขอ ขอบคุณพยาบาลประจำการทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเงินทุนบางส่วน ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ คุณนงลักษณ์ ชูเซ็น ที่สนับสนุนและเปิดโอกาส ให้เรียนหลักสูตรภาคนอกเวลาราชการ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.น้ำอ้อย ภักดีวงศ์ และ คุณจิรภา หงษ์ตระกูล ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดมา ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทั้งรุ่นพี่ และ รุ่นน้อง ตลอดจนเพื่อนนิสิตทุกคนที่มีสามารถเอ่ยนามได้หมด ที่คอยให้กำลังใจ และให้ความ ช่วยเหลืออยู่เสมอ ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวพลทรัพย์ทุกท่านที่ให้ความรัก ความห่วงใย และช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งสนับสนุนให้กำลังใจและกำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยมีพลังในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และการทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

นางสาววารีย์ พูลทรัพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	7
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	15
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	16
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
3.1 ประชากร.....	101
3.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	101
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
3.4 การรวบรวมข้อมูล.....	109
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	125

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	145
ภาคผนวก.....	157
ภาคผนวก ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญและเครื่องมือแบบสอบถาม ลักษณะของทีมงาน.....	158
ภาคผนวก ข. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	161
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	162
ภาคผนวก ง. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	165
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	169

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร.....	103
2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การทำงาน สังกัดของหน่วยงาน แผนกที่ปฏิบัติ.....	113
3 ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลักษณะของทีมงานจำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม.....	115
4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลักษณะของทีมงาน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ.....	116
5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพของทีมการพยาบาล จำแนกตาม รายด้านและโดยรวม.....	118
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของทีมงานกับประสิทธิผลของทีมการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร.....	119
7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของทีมงาน กับประสิทธิผลของทีมการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร หน่วยการวิเคราะห์ เป็นรายบุคคล และหน่วยวิเคราะห์เป็นทีม.....	120
8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรพยากรณ์ ประสิทธิภาพของทีมการพยาบาล.....	121
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ประสิทธิผลของทีม การพยาบาล เมื่อใช้วิธี Stepwise.....	122

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	100